Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-960
(prof. mr. M.L. Hendrikse, voorzitter en mr. D.P. van Strien, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 28 januari 2019
Ingediend door	: Consument
Tegen	: ASR Levensverzekering N.V., gevestigd te Utrecht, verder te noemen Verzekeraar
Datum uitspraak	: 22 november 2019
Aard uitspraak	: Bindend advies

Samenvatting

Echtscheidingsconvenant en levensverzekering. Uitkering afkoopwaarde aan ex-echtgenoot. Consument stelt dat de helft van de afkoopwaarde op grond van het door haar en haar ex-echtgenoot gesloten Convenant aan haar had moeten worden uitgekeerd. Verzekeraar stelt dat aan de opschortende voorwaarde uit het Convenant dat Consument door Verzekeraar uit de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de hypothecaire geldlening wordt ontslagen, is voldaan en dat bevrijdend aan de ex-echtgenoot is uitgekeerd. Het aflossen van een schuld staat echter niet gelijk aan een ontslag uit hoofdelijke aansprakelijkheid: als de ex-echtgenoot de hypothecaire geldlening aflost zonder ontslag van Consument uit de hoofdelijke aansprakelijkheid, dan kan hij Consument nadien in hun onderlinge verhouding nog aanspreken. Bij een ontslag door Verzekeraar van Consument uit de hoofdelijke aansprakelijkheid, kan dit niet. Gedurende de klachtprocedure is ook gebleken dat de ex-echtgenoot Consument heeft aangesproken voor de helft van de na verkoop van de woning resterende restschuld. Omdat niet aan de opschortende voorwaarde is voldaan, zijn de rechten uit de Verzekering niet aan de ex-echtgenoot toebedeeld. De helft van de afkoopwaarde van de Verzekering komt op grond van het Convenant aan Consument toe. Dit oordeel wordt ondersteund door de door Consument overgelegde e-mail van de advocaat die het Convenant heeft opgesteld.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken en de daarbij behorende bijlagen:

- het door Consument ingediende klachtformulier;
- het verweerschrift van Verzekeraar;
- de reactie van Consument op dit verweerschrift;
- de dupliek van Verzekeraar; en
- de door partijen voorafgaand aan de hoorzitting ingediende stukken.

De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies.

Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 4 oktober 2019 en zijn aldaar verschenen.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 Consument heeft met haar ex-echtgenoot bij Verzekeraar een levensverzekering afgesloten met polisnummer [nummer 1] (hierna: de "Verzekering").

2.2 In verband met de tussen Consument en haar ex-echtgenoot uitgesproken echtscheiding hebben zij een convenant laten opmaken (hierna: het "Convenant"), waarin zij over de gezamenlijke woning en over de Verzekering de volgende afspraken hebben gemaakt:

"Artikel 3. DE ECHTELIJKE WONING EN DAARMEE VERBAND HOUDENDE RECHTEN EN LASTEN

<u>Eigen woning toegedeeld</u>
>.1 Tot de huwelijkse gemeenschap van partijen behoort de onroerende zaak staande en gelegen aan [adres].

>.2 De in art. >.1 genoemde onroerende zaak wordt voor de daaraan volgens het taxatie-rapport van een door partijen aan te wijzen makelaar toegekende waarde toegedeeld aan de man, onder de opschortende voorwaarde zoals vermeld in art. 6. De taxatie wordt gedaan en wordt bepaald op het moment van feitelijke levering van de woning aan de man.

>.3 Op de in art. >.1 genoemde onroerende zaak rust een schuld uit hoofde van hypothecaire geldlening, afgesloten bij [Verzekeraar].

>.4 De restanthoofdsom van de in art. >.3 genoemde hypothecaire geldlening bedraagt per 31 december 2014 € 191.769,74. De man neemt het op zich om bij uitsluiting van de vrouw alle uit deze hypothecaire geldlening voortvloeiende verplichtingen als eigen schuld te voldoen.

>.5 Partijen hebben een levensverzekering afgesloten bij [Verzekeraar] onder polisnummer [nummer 1]. De rechten uit deze polis worden voor deze afkoopwaarde eveneens onder de hierna in art. >.6 genoemde opschortende voorwaarden toegedeeld aan de man onder de verplichting de daarvoor verschuldigde premies te voldoen onder vrijwaring van de vrouw. De levering van deze polis aan de man geschiedt door middel van dit convenant en mededeling daarvan aan de verzekeraar. Partijen verplichten zich alle door de verzekeringsmaatschappij in verband met deze levering verlangde stukken te ondertekenen.

>.6 Toedeling van de in art. >.1 genoemde woning en (eventueel) de rechten voortvloeiende uit de in art. >.5 genoemde polis aan de man geschiedt onder de opschortende voorwaarde dat de in art. >.3 genoemde hypotheeknemer de vrouw ontslaat uit haar hoofdelijke verplichtingen met betrekking tot de in art. >. 3 genoemde hypotheekschuld.

>.7 Indien binnen 2 jaar na ondertekening van dit echtscheidingsconvenant de woning niet aan de man is geleverd, zullen partijen de woning te koop zetten bij een door partijen aan te wijzen NVM makelaar tegen een door de makelaar te bepalen vraagprijs en laatprijs. Ingeval van verkoop van de echtelijke woning komen partijen overeen dat het na aflossing van voornoemde hypotheekschuld en betaling van makelaarskosten en overige verkoopkosten resterende bedrag tussen partijen bij helfte worden verdeeld. Een eventueel deficit zal aan partijen, ieder voor de helft, worden toegerekend.

>.8 De eigenaarslasten van de echtelijke woning komen voor rekening van de man. Partijen zijn overeengekomen dat:
- de hypotheekrente voor rekening komt van de man;
- de aanslag WOZ, opstalverzekering en onderhoudslasten voor rekening komen van de man."

2.3 Op 21 maart 2017 heeft Verzekeraar aan Consument en de ex-echtgenoot een brief gezonden over het stopzetten van de Verzekering. Verzekeraar verzoekt beide partijen hiertoe een "Formulier stopzetten van uw Overlijdensrisicoverzekering" (hierna: het "Formulier") in te vullen en te ondertekenen. Verzekeraar schrijft daarbij dat de Verzekering per 17 maart 2017 een waarde van € 1.887,11 heeft.

2.4 Consument stond op dat moment onder bewind van een budgetcoach aan wie zij een volmacht had verstrekt.

2.5 In het dossier zijn kopieën van drie getekende versies van het Formulier opgenomen:

1) een door de ex-echtgenoot getekende en niet gedateerde versie, waarbij de regel waarop het rekeningnummer moet worden ingevuld met pen is doorgehaald en met pen de volgende aantekening is gemaakt: "De afkoopwaarde dient in mindering te worden gebracht op de hypotheek onder nummer [nummer 2] bij [Verzekeraar]."

2) een versie zoals hierboven onder 1) genoemd, die eveneens is ondertekend door de bewindvoerder van Consument.

3) een versie zoals hierboven onder 2) genoemd, waarbij met pen een kruis is gezet voor de met pen geschreven opmerking dat de afkoopwaarde in mindering moet worden gebracht op de hypotheek bij Verzekeraar en waarop een nieuwe opmerking met pen, in hetzelfde handschrift is geplaatst: "gezien de hypotheek onder nummer [nummer 2] bij [Verzekeraar] reeds is afgelost, de afkoopwaarde storten op het hierboven genoemde rekening nummer." Met dezelfde pen is in het zelfde handschrift boven de doorgehaalde regel waar het rekeningnummer moet worden ingevuld, een rekeningnummer bijgeschreven. Het formulier is eveneens met de zelfde pen en in dit handschrift gedateerd op 28 maart 2017.

2.6 Verzekeraar heeft de afkoopwaarde naar de ex-echtgenoot overgemaakt.

2.7 Bij e-mail van 22 april 2017 heeft Consument aan de advocaat die het Convenant heeft opgesteld de volgende e-mail gestuurd:

"Ik kreeg bericht via mijn bewindvoerder dat [ex-echtgenoot] de overlijdens/risico verzekering af wil kopen. In de brief van [Verzekeraar] staat dat in het convenant staat dat de verzekering aan hem is toebedeeld. Hoe is dit mogelijk?
Het was een gezamenlijk huis met hypotheek op beide naam.
[ex-echtgenoot] wil nu het geld dat vrij komt op zijn rekening hebben.
Kan dit?
Mijn bewindvoerder raad mij nu af te tekenen zij willen eerst onderzoek doen naar bepaalde zaken."

Bij e-mail van 24 april 2017 heeft de advocaat geantwoord:

"Ingevolge artikel 5 van het echtscheidingsconvenant zijn de rechten van de polis onder de in artikel 6 genoemde opschortende voorwaarden toegedeeld aan de man. Artikel 6 bepaald dat als opschortende voorwaarde geldt dat u door de hypotheeknemer [Verzekeraar] uit uw hoofdelijke verplichtingen bent ontslagen. Hiervan is echter in beginsel geen sprake. Er heeft geen toedeling van de woning aan de man plaatsgevonden, de woning is immers verkocht. Er heeft dan ook in beginsel geen ontslag uit de hoofdelijke verplichtingen door [Verzekeraar] plaatsgevonden. Dat brengt met zich mee dat de waarde van levensverzekering in beginsel bij helfte dient te worden verdeeld. (…)"

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Consument vordert betaling van € 850,-.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag. Verzekeraar is toerekenbaar tekortgeschoten in de nakoming van zijn verbintenissen uit de met Consument gesloten verzekeringsovereenkomst. Consument voert hiertoe de volgende argumenten aan.

- In het convenant staat onder punt 5 dat de rechten uit de Verzekering worden toebedeeld aan de man onder opschortende voorwaarde die onder punt 6 genoemd staat. Onder punt 6 staat genoemd dat de hypotheeknemer Consument uit de hoofdelijke verplichtingen ontslaat, wat zou gebeuren als de ex-echtgenoot het huis op zijn naam zou zetten, zoals besproken in het Convenant. Het huis is echter verkocht. Zoals ook de advocaat van Consument heeft gemeld, moet dan de helft van de Verzekering aan Consument worden uitgekeerd.
- Consument stond tijdens de verkoop van het huis onder bewind. De bewindvoerder heeft voor het stopzetten van de Verzekering getekend met de mededeling dat de afkoopwaarde in mindering op de hypotheek gebracht moet worden. Nadat de bewindvoerder getekend heeft, is het rekeningnummer van de ex-echtgenoot ingevuld en de mededeling dat de verzekering op dat nummer overgemaakt moet worden. Daar zou de bewindvoerder van Consument nooit voor tekenen, omdat de helft van het geld voor afbetaling van de schulden van Consument gebruikt zou worden.

Verweer Verzekeraar

3.3 Verzekeraar heeft de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

4.1 De vraag die de Commissie moet beantwoorden is of Verzekeraar aan zijn verplichtingen uit hoofde van de Verzekering heeft voldaan en met de uitbetaling van de afkoopwaarde aan de ex-echtgenoot bevrijdend heeft betaald. Consument is van oordeel dat de helft van de afkoopwaarde aan haar had moeten worden uitgekeerd.

4.2 Verzekeraar stelt dat aan de opschortende voorwaarde in artikel 6 van het Convenant is voldaan. Met het aflossen van de hypotheekschuld zijn de verplichtingen van Consument en haar ex-echtgenoot komen te vervallen. Vanaf dat moment is Consument ontslagen uit de hoofdelijke verplichtingen. De levering van de Verzekering heeft vervolgens plaats-gevonden door mededeling van het Convenant op 13 april 2017.

4.3 Consument stelt dat dit niet de juiste uitleg van het Convenant is. Alleen als de woning aan de ex-echtgenoot zou worden toebedeeld en Consument uit de hoofdelijke aansprakelijkheid zou zijn ontslagen, zouden de rechten die voortvloeien uit de Verzekering aan de ex-echtgenoot worden toebedeeld. Van die situatie is geen sprake en daarom heeft zij recht op de helft van de uitkering, aldus Consument. Zij heeft ter onderbouwing van dit standpunt een e-mail overgelegd van de advocaat die het Convenant heeft opgesteld. Deze schrijft: "(…) *Er heeft geen toedeling van de woning aan de man plaatsgevonden, de woning is immers verkocht. Er heeft dan ook in beginsel geen ontslag uit de hoofdelijke verplichtingen door [Verzekeraar] plaatsgevonden. Dat brengt met zich mee dat de waarde van levensverzekering in beginsel bij helfte dient te worden verdeeld. (…)*"

4.4 Deze door Consument met een bewijsstuk onderbouwde uitleg van het Convenant acht de Commissie aannemelijk. De Commissie wijst er in dit verband op dat het aflossen van een schuld niet gelijk staat aan een ontslag uit hoofdelijke aansprakelijkheid. Immers, als de ex-echtgenoot de hypothecaire geldlening aflost zonder ontslag van Consument uit de hoofdelijke aansprakelijkheid voor deze schuld, dan kan hij Consument nadien in hun onderlinge verhouding nog aanspreken. Bij een ontslag door Verzekeraar van Consument uit de hoofdelijke aansprakelijkheid, kan dit niet meer. Gedurende de klacht-procedure is ook gebleken dat de ex-echtgenoot Consument heeft aangesproken voor de helft van de na verkoop van de woning resterende restschuld.

4.5 Omdat niet aan de opschortende voorwaarde van artikel 6 uit het Convenant is voldaan, zijn de rechten uit de Verzekering niet aan de ex-echtgenoot toebedeeld. Met toepassing van het Convenant heeft Verzekeraar dan ook niet bevrijdend betaald door het volledige afkoopbedrag aan de ex-echtgenoot uit te keren.

4.6 Op basis van het Formulier kan evenmin bevrijdend aan de ex-echtgenoot zijn betaald. Als de hierboven onder nummer 2.5 genoemde Formulieren 2) en 3) naast elkaar worden gelegd, dan blijkt dat de bewindvoerder van Consument het formulier ondertekend heeft voordat daarop met pen is bijgeschreven dat het afkoopbedrag op het op Formulier 3) genoemde bankrekeningnummer moest worden overgemaakt.

4.7 Omdat de woning niet aan de ex-echtgenoot is toebedeeld, is artikel 7 van het Convenant op de rechtsverhouding tussen Consument en haar ex-echtgenoot van toepassing. Dit artikel bepaalt dat na verkoop van de woning, de aflossing van de hypotheekschuld en de betaling van alle verkoopkosten het deficit voor de helft aan ieder der partijen zal worden toegerekend. De levensverzekering wordt in dit artikel niet genoemd.

Blijkens artikel 5, gelezen in samenhang met artikel 6 van het Convenant zou de afkoopwaarde van de Verzekering bij een eventuele verkoop van de woning worden aangewend ter aflossing van de hypothecaire geldlening. Immers, het ontslag van Consument uit de hoofdelijke aansprakelijkheid is een opschortende voorwaarde voor toedeling van de rechten uit de Verzekering aan de ex-echtgenoot. De Commissie is daarom van oordeel dat de helft van de afkoopwaarde van de Verzekering op grond van artikel 7 van het Convenant aan Consument toekomt. Dit oordeel wordt ondersteund door de door Consument overgelegde e-mail van de advocaat die het Convenant heeft opgesteld.

4.8 Verzekeraar heeft de hoogte van het door Consument gevorderde bedrag niet betwist, zodat de vordering van Consument voor toewijzing gereed ligt. De Commissie wijst de vordering van Consument dan ook toe.

5. Beslissing

De Commissie beslist dat Verzekeraar binnen vier weken na de dag waarop een afschrift van deze beslissing aan partijen is verstuurd, aan Consument vergoedt een bedrag van € 850,-.

In artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.